

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre ..... 8 korona
Félévre ..... 4 ..
Negyedévre ..... 2 ..
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének titkára

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Taft, az Egyesült-Államok elnöke.

Az északamerikai Egyesült-Államok népe e hó elején választotta meg azt a testületet, melynek hivatása, hogy négy hét múlva, december 2-án megválassza a hatalmas köztársaság elnökét. Amint már erről röviden beszámoltunk, a demokrata Bryan-nal szemben Roosevelttel pártja aratott nagyszerű diadalt és így Taft, az Egyesült-Államok hadügyminisztere lesz három évre az Egyesült-Államok elnöke. Taft életrajzát az alábbiakban közöljük:

William Howard Taft 1857 szeptember 15-én született Cincinnati-ban. Atyja, Alfonz, diplomata volt és az Uniót az osztrák és magyar monarchiában is képviselte mint nagykövet. William a jogot nagy kitüntetéssel végezte, huszonhárom éves korában ügyvéd lett és a Cincinnati Times törvényszéki rovatvezetője. 1883-ban a bírói pályára lépett, amelyet alügyészi minőségben kezdett meg. Gyorsan emelkedett a ranglétrán, úgy hogy 1892-ben már főügyész volt. 1896—1900-ig Yale egyetemének jogtanára és dékánja is volt. 1900-ban a Fülöp-szigeteken ellenőrködő bizottság tagja, 1901-ben a szigetek kormányzója lett. 1904-ben részt vett a Panama-csatorna létesítésére egybehívott tanácskozásban s még ez évben hadügyminiszter lett. Taft 1886-ban feleségül vette John Herron szenátor leányát, akitől két fia született.

Az elnökválasztás alkalmából a Figaró érdekesen jellemzi a két jelöltet, Taftot és Bryant. Mind a kettő

részt vett a minap Csikágóban egy lakomán. Barátságosan és mosolyogva közeledtek egymáshoz és a jelenlévők harsány hurrá-kiáltásai közben férfiasan kezét szorították. Taft valóságos óriás. Hatalmas termetű, vastag, fehér bajuszu, derült szemű öreg úr; a jóság sugárik arcáról. Bryan valamivel alacsonyabb, de izmos, ragyogó a szeme és a borotvált képe olyan, mintha pap volna. Míg egymás kezét szorongatták, a teremből innen is, onnan is fölhangzott a tréfás szó: Bill is all right! Bill rendben van. Ez a Bill a két versenytárs közös becéző neve: mind a kettőt William-nak hívják. Tafttal az amerikai jórahalóság megtestesülése vonul be a Fehér Háza. Roosevelttel való barátsága 1885-ben kezdődött, amikor mind a ketten Washingtonban hivatalnokoskodtak. A Fülöp-szigetek sorsának fordulata elszóltotta Taftot a bírói pályáról, Mc Kinley elnök megbízásával element az új amerikai gyarmatra és ott megteremtette a kultúra, az iskolázás, a köztisztviselői tisztesség új korszakát. Mikor visszahívták, akkor valósággal emberföltött munkát bízta rá: a hadügyministerséget, a Panama-csatorna építésének vezetését, Középamerika politikai problémájának megoldását, Kuba új kormányzatának megalkotását, a rend fönntartását Kuba szigetén és a Fülöp-szigeteken. Ily feladatok könnyű és amellet lelkiismeretes elvégzése edzette meg arra a nagy hivatásra, amelyre most polgártársai elszóltották.

Taft, az Egyesült-Államok elnöke.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 34 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv. szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Törvényjavaslat az országgyűlési képviselők választásáról.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter a héten szerdán délelőtt terjesztette be a képviselőházban az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvényjavaslatot. Andrássy javaslata alkalmas arra, hogy új alapokat teremtsen a magyar nemzet jövő fejlődéséhez. Nemzeti létünk, a hatalmas nagy, független Magyarország alapozó köveit rakta halomba a belügyminiszter ebben a törvénytervezetben. Alkotmányos életünk egy emberöltőnyi ideje alatt a magyar törvényhozó testület sok-sok törvényt alkotott, melyek legtöbbje az ország hatalmi erősségének, közművelődésének, vagyoni izmosodásának előmozdítására szolgált. *Andrássy* belügyminiszternek az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvényjavaslatát azonban korszakos jelentőségűvé a *nemzeti* szempontok teszik, amelyek benne foglalvák. A nagy államférfiú előtt javaslata készítésénél a magyar nemzet történelmi hagyományai lebegtek! Aki él e hazában, ne csak vallja, de érezze is hogy magyar, habár csak parányi részét képezi is a magyar szent koronának, szavazatával mint atom résztvesz a magyar nemzeti állam kiépítésének munkájában, a független, nagy és hatalmas Magyarország megteremtésében.

Aki tehát ebben a hazában, ezen a sok vér áztatta magyar földön él, ha magyarnak *érzi* magát, részt vehet az ország kormányzásában azáltal, hogy a legszentebb polgári jogait gyakorolja. Aki pedig a hazátlan bujtogatók tévtanait, eszméit szívébe fogadja, az nem érdemli meg azt sem, hogy a magyar föld acélos búzáat teremjen részére befaló falat kenyér gyanánt.

Nemzeti szempontok alapján építette föl a belügyminiszter ezt a törvényalkotását, épp azért várhatja a magyar nép ettől az ő erkölcsi és anyagi boldogulását, megerősödését.

A törvényjavaslatot az alábbiakban ismertetjük:

A választói jogosultság.

Az országgyűlési képviselőválasztáson a javaslat szerint választói joga van minden férfinak, aki magyar állampolgár, életének huszonegyedik évét betöltötte, állandó lakással bír, nem áll a választói jogosultsággal összeférhetetlen közszolgálatban és a választói jogosultságból nincs a törvényben körülírt kizárási ok alapján kizárva.

A javaslat a választói jogosultsághoz legalább egy évi lakást kíván ugyanabban a községben.

Azok a választók, akik írni és olvasni tudnak, köz-

vetetlenül és személyesen, a többiek közvetve és megbízott útján gyakorolják választói jogukat.

Nincs szavazati joga annak, aki:

1. aktív katona vagy fegyvergyakorlaton van;
2. az állami, törvényhatósági vagy községi rendőrség legénységének tagja.

A választói jogosultságból kizáró okok közé a javaslat az 1874. évi XXX. törvénycikkben körülírt okokon kívül a következő újabb okokat is veszi föl:

aki közjótékonyágban vagy közsegélyben részesül; aki nyilvános helyen botrányt okozó részesség miatt két éven belül legalább két ízben jogerősen el volt ítélve és az utolsó büntetés kiállításától vagy elévülésétől számított egy év még el nem telt;

aki nyereségvágyból elkövetett vagy az állam ellen irányuló vagy az 1878. évi V. törvénycikk 172. szakaszának második bekezdésébe vagy a kivándorlásról szóló törvénybe ütköző büntetett vagy vétség miatt jogerősen szabadságvesztés büntetésre volt ítélve, a kiszabott büntetés kiállításától vagy elévülésétől számított öt év alatt.¹

Egyes és többes szavazat.

Egyes szavazata van:

1. annak a közvetlen választónak, aki a kettős vagy hármas szavazathoz szükséges kellékeknek nem felel meg;
2. az ösválasztok megbízottjának.

Kettős szavazata van annak a közvetlen választónak:

1. aki a középiskolának (gimnáziumnak vagy reáliskolának) vagy polgári iskolának legalább négy osztályát sikeresen elvégezte; vagy
2. aki olyan állásra van vagy volt törvényesen alkalmazva, vagy akinek olyan foglalkozása van, vagy volt, amelyhez a törvény értelmében legalább az 1. pont alatt említett valamely iskola megfelelő osztályának elvégzése szükséges.

3. aki életének 32. (harminckettedik) évét betöltötte, törvényszabta összes tényleges és tartalékos katonai szolgálati kötelezettségének eleget tett és atyai hatalma alatt álló vagy teljeskorú, törvényes (törvényesített), legalább három gyermeke van, vagy

4. aki föld-, ház-, bánya-, tőkekamat- és járadékadó vagy kereseti adó fejében — az általános jövedelmi pótladó hozzászámítása nélkül legalább évi husz korona egyenes állami adóval volt megróva;

5. aki gazdaságban, ipari és kereskedelmi vagy más vállalatában vagy háztartásában, mint munkaadó legalább öt év óta, legalább egy, tizenhat éven fölüli férfiszemélyt alkalmaz; vagy

6. aki gazdaságban, ipari, kereskedelmi vagy más vállalatban, háztartásban legalább öt év óta ugyanazon munkaadónál fizetés (bér) mellett van állandóan alkalmazva.

Kettős szavazata van annak is, aki a 6. pontban említett minőségben ugyanazon munkaadónál fizetés (bér) mellett legalább nyolc éven át van alkalmazva.

Hármas szavazata van annak a közvetlen választónak:

1. akinek legalább középiskolai képesítése van, vagyis aki főgimnáziumnak, főreáliskolának vagy ezekkel tanértékre nézve egyenrangú más polgári vagy katonai

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisíthatatlan jó italok a legkedvezőbb árakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. Amelyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak útbaigazításért a „HANGYA“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez

BUDAPEST, IX., Boráros-tér 1. (Saját házában.)

tanintézetnek (gazdasági, bányászati, művészeti, ipari, kereskedelmi, közlekedési, stb. szakiskolának, katonai vagy honvéd főreáliskolának, haditengerészeti akadémiának) legmagasabb osztályát (évfolyamát) sikeresen elvégezte; vagy

2. aki olyan állásra van vagy volt törvényesen alkalmazva, vagy akinek olyan foglalkozása van vagy volt, amelyhez legalább a középiskola elvégzése szükséges;

3. aki föld-, ház-, bánya-, tőkekamat-, és járadékadó vagy kereseti adó fejében legalább évi száz korona egyenes állami adóval van megróva.

A Magyar Gazdaszövetség ülése.

A Magyar Gazdaszövetség Bujanovics Sándor elnöke alatt tartott igazgató-választmányi ülésén az elnök meleg szavakban emlékezett meg Desseffy Aurél gróf, a szövetség alelnökének kitüntetéséről, és a választmány üdvözlő iratot fog intézni az alelnökhöz.

A szövetség belügyeinek elintézése után köszönetet szavaztak Meskó Pál titkárnak a Károlyi-ünnepségek rendezése körül kifejtett eredményes munkájáért. A közgazgatási tisztviselők számára rendezendő szociális tanfolyam már megkezdett előmunkálatairól Meskó Pál referált, a választmány elhatározta, hogy a tanfolyam sikere érdekében megkeresést intéz a belügyminiszterhez, a földmívelésügyi miniszterhez, előadások tartására fel fogják kérni Széchenyi Aladár grófot, Mezey Gyulát, Németh József dr. t. Nagy Emilt, Emödy Józsefet, Molnár Istvánt, a további teendőkkel pedig megbízta az igazgató-választmány Bernát Istvánt és Meskó Pált. A mezőgazdasági érdekképviselet kérdésében Cserny Károly, Löherer Andor, Kodolányi Antal, Meskó Pál, Németh József és mások hozzászólása után kimondotta a választmány, hogy az érdekképviselet megvalósítását szükségesnek tartja, ebben az értelemben felterjesztést intéz a földmívelésügyi miniszterhez, amelyben helyesen véleményezi az eddigi tárgyalások alapjául szolgáló Bernát-Rubinek-féle javaslatot. Az igazságügyminiszter Homestead tervezetét Bernát István igazgató ismertette, többek hozzászólása után határozatba ment, hogy kisebb bizottságot küldenek ki, amelynek kötelessége lesz konkrét javaslatot terjeszteni az igazgató-választmány elé. Ugyancsak Bernát István számolt be a kultusz-

miniszter által egybehívott szabadtanítási értékezeletről, melyben a szövetségképviselőt tevékeny részt vett. A választmány örömmel vette tudomásul, hogy Apponyi Albert gróf miniszter a szövetségnek, valamint a szövetség vidéki organumainak a szabadtanítási akcióban előkelő szerepet szánt. Végül intézkedett a választmány, hogy Károlyi Sándor gróf népies nyelven Schandl Károly által megírott életrajza éppen azoknak a köröknek tételessék hozzáférhetővé, amelyeknek ez a munka szánva van.

Keleti bonyodalmak.

Anglia és a Kelet.

Londonban a lord-major-lakomának alkalmát felhasználta Asquith miniszterelnök arra, hogy nagy beszédet mondjon a külügyi helyzetről. A balkáni eseményekre vonatkozólag a beszédnek az a legfontosabb kijelentése, hogy Anglia nem kíván semmit a maga részére, tehát teljesen önzetlenül jár el, midőn annak az elvnek épségben tartását kívánja, hogy semmiféle nemzetközi szerződés, tehát a berlini se változtathassék meg az összes hatalmak hozzájárulása nélkül.

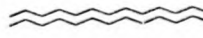
— Ezen az alapon — úgymond a miniszterelnök — nem ellenez semmiféle megegyezést sem Magyarország-Ausztria és Törökország, sem Törökország és Bulgária közt, valamint hogy kész előmozdítani az általános megegyezést is.

Nagyon szép beszéd, ha igaznak bizonyulnak az önzetlenségről szóló dicséretnek és ha Anglia csakugyan nem kíván magának semmit se, amihez azonban ma még férnek némi kétségek.

Az e heti hírek közül kiemelendők még azok, melyek a novibazári szandzsáknak szerb betörések ellen való védelmére vonatkoznak.

*A bosnyák-hercegovinai küldöttség
Ferenc Ferdinándnál.*

A bosznia-hercegovinai küldöttség fogadtatása alkalmával Ferenc Ferdinánd trónörökös a küldöttségnek a következőket mondotta: „Bosznia-Hercegovina a Habsbúrgok koronájának új és pompás ékköve. Legyenek meggyőződve, hogy a mohamedánokat vallásuk háborítatlan gyakorlatában s a lakosságot mindenkor megfogják védelmezni. A bosnyákok kitűnő tulajdonságait már régen ismerem az itt szolgáló katonák magatartásából. A jövő nyáron magam is lemegyek Bosznia-Hercegovinába, hogy annak természeti szépségeiről is meggyőződjem.“

AJÁNLJUK nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbitett
magyar fogatos szőlőpermetezőinket,

melyekkel **nagy munkaerő és anyagmegtakarítás** érhető el.
Most megjelent tavaszi, szőlőmivelési árjegyzékünket, **szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról** kívánatra bérmentve megküldjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Mi hír a külföldön?

A perzsa válság.

Pagesáhában rendkívüli gyűlés volt, melyen a választói törvényről tanácskoztak, s amelyen a papság, a kereskedők képviselői és az összes miniszterek is részt vettek. A sah nevében beszédet olvastak fel, amelyben a sah kijelenti, hogy beleegyezik az alkotmány adásába, a választótörvények is elkészültek és tudomásulvétel végett a tartományoknak is megküldték, de azon nagy számban érkezett sürgönyök értelmében, amelyek tiltakoznak az alkotmány visszaállítása ellen, kívánatos volna, hogy előbb a külváros lakosságának véleményét kérjék ki. A jelenlevők kijelentették, hogy az alkotmány ellenkezik a szent törvényekkel és tiltakoztak annak visszaállítása ellen. A tiltakozást írásba is foglalták, aláírták és pecsétekkel látták el. A főváros lakossága ezt az aktust a sah kísérletének tekinti, hogy ígéretének kötelezettsége alól kivonja magát.

Mánuel király Oportóban.

Mánuel portugál király és a miniszterek reggel nyolc órakor Oportóba utaztak, ahová délután két órakor érkeztek. A pályaudvaron az oportói herceg és diplomáciai kar tagjai jelentek meg. A pályaudvartól a palotáig vezető út mentén a lakosság lelkesült ovációkban részesítette. A palotába érkezve, a király megjelent az erkélyen és háromszoros éljent mondott Oportó városára. A közönség lelkesen éltette a királyt.

Az orosz tengerészet újjászervezése.

A tengerészeti tárca újjászervezése alkalmával nyugalmába vonult 13 tengernagyon kívül még további 8 tengernagy lemondása várható. Illetékes helyen kijelentik, hogy ezek a lemondások semmiféle sikkasztással nem függenek össze, mint ahogy azt több európai lap megírta, hanem egyes-egyedül a tengerészet újjászervezésének következményei. A lemondottakon kívül egész sereg vezérkari tisztnek is be kell adnia nyugdíjaztatói kérvényét, mert az a cél, hogy minél több fiatal tiszt juthasson a vezető helyekre. Összesen 117 katonatiszt fogja elhagyni mai állását. Az új kinevezések a jövő év elején kerülnek nyilvánosságra.

A tátrai fürdőkért.

A Kárpátgyesület nagyjelentőségű mozgalmat indított most meg a Tátrában uralkodó tarthatatlan viszonyok tárgyában. Az egyesület memorandummal fordul a kormányhoz a nélkülözhetetlen teendők megtétele végett. A terjedelmes memorandum részleteiben így szól:

Természeti szépségeivel és nevezetességeivel igen alkalmas a Magas-Tátra arra, hogy gócpontja legyen nemcsak hazánk, hanem Közép-Európa turisztikájának is, hogy területén nagyszámú és nagykiterjedésű fürdő- és nyaralótelepek létesíthetők, hogy tehát az idegenforgalom révén épp oly fontos közgazdasági tényezőjévé váljék hazánk, mint a központi alpesi hegyvidék Svájcban vagy Tirolban.

A közgazdasági szempontból szükséges és óhajtott további korszerű fejlődésnek föltételeit I. a tátrai birtokviszonyok rendezésében, II. a közlekedési viszonyok fejlesztésében és III. abban látjuk, hogy a Magas-Tátra turisztikai feltárására irányuló eddigi akciója a Magyarországi Kárpátgyesületnek sikeresen befejeztessék.

Az idegenforgalom középpontját a Tátrában a három Tátrafüred alkotja. Ezen földterületek nem saját, hanem csupán bérelt területen épültek. A bérlet lejártakor az összes épületek, szállodák, villák, fűtőházak, vendéglők,

jégházak, vízvezetékek stb., általában a befektetések, melyeket a Hitelbank eszközölt, vagy melyeket a jövőben eszközölni fog, minden ellenérték nélkül a község tulajdonába mennek át. A községi erdőben semminemű új telepek létesülne nem szabad s még villákat is csak a község beleegyezésével, illetve külön szerződés mellett szabad csak építeni.

Ezen hátrányos birtokviszonyok mellett, minthogy a Tátravidék legnagyobb részét községi tulajdon, vagy idegen állampolgárok birtokát képezi, újabb telepek a Tátrában nem keletkezhetnek, mert a parasztközségek azok létesítésére képtelenek, mert nem akadnak új vállalkozók, kik tőkájukat bérelt helyeken befektetni hajlandók volnának s mert a nagybirtokosok is vadászterületek megzavarásától félve, határozottan elleneznek minden ilyenemű mozgalmat.

A Tátra nyári idegenforgalma már most is oly nagy, hogy a legtöbb odaérkező vendég nem kap lakást, ha azt 2—3 héttel vagy hónappal előbb meg nem rendelte. Azonban az imént vázolt birtokviszonyok megakasztják a meglévő fürdőtelepek korszerű fejlesztését is, ennek következtében hátráltatják az idegenforgalomnak további emelését. Azonban a telek tulajdonosainak szűk látóköre lehetetlenné tesz minden megegyezést, a szabad rendelkezési jog megakaszt minden szabad mozgást, a folytonos érdekösszeütközés és torzalkodás megbénít minden fejlődést, lelohaszt minden vállalkozási szellemet.

Ezen bizonytalanság miatt minden bérlő óvakodni fog nagyobb tőkék befektetésétől, mert a bérleti idő alatt az amúgy is túlrövid időny mellett nemcsak a tőkét kellene kamatoztatni, hanem magát a tőkét is amortizálni. A Tátra birtokviszonyai nagy hátrányára vannak a telepek lukrativitásának is, mert azok tulajdonjog hiányában csak oly olcsóbb szerkezetű és primitív kivitelű felépítményeket létesíthetnek, a melyek a mai igényeknek meg nem felelhetnek.

Az egyesület törvényjavaslati tervezetet is terjesztett a kormány elé, melyben annak a reményének adott kifejezést, hogy a kormány bölcs megfontolás tárgyává fogja tenni a tervezetet, melyet a közérdeknek megfelelően fog megoldani.

Az Országos Széchenyi Szövetségről.

Hazafias főiskolai ifjúságunk néhány évvel ezelőtt alkotta meg ezt a szövetséget azzal a céllal, hogy a nagy Széchenyi eszméinek ápolásával, míg egyrészt saját tagjaiban éleltsze a hazafiság érzetét. Főcéljaul tűzte ki a szövetség azt is, hogy a falusi néposztályt, a kisembereket fölvilágosítsa arról, hogy a szocialista tévtanok megmételtyezik a szívét-lelkét egyaránt, ne hallgasson tehát a népbolondító vándorapostolokra, akiket önös célok vezetnek munkájukban, mert hiszen a hiszékeny nép zsebére utaznak.

Az Országos Széchenyi Szövetség most kezdte meg a fővárosban a munkásnép oktatását és különösen a szabad oktatást. Legközelebb pedig kiszállásokat rendez a falvakba s a falusi néprétegeket is ingyenes oktatásban részesíti. Ha a falu vezetősége vagy gazdaköre meghívja a szövetséget, már a legközelebbi vasárnap vagy ünnepnapon kiszállanak a szövetség tagjai a saját költségükön s a község lakosainak élvezetes, tanulságos előadásokat tartanak anélkül, hogy a faluban bárkinek költsége merülne fel ezen a címen. A derék szövetséget hazafias közremunkálásáért a legnagyobb elismerés illelheti meg. Mai képünkön bemutatjuk a szövetség vezetőségét. A hivatalos helyisége Budapesten Ráday-utca 16. sz. alatt van, ide kell intézni minden megkeresést.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

A szövetkezeti gabonaraktárakról.

Irtta: **Horváth János dr.**

(Folyt. és vége.)

A fölvetett eszme ez alapon nem is hullt sziklára. A Magyar Gazdaszövetség 1897. évi közgyűlését Kassán tartván meg, azon több felolvasás közt Forster Géza, az OMGE. igazgatója a szövetkezés fontosságáról tartott fölolvast, melyben a szövetkezeti gabonaraktárak létesítésének szükségét is erősen hangsúlyozza. Gyakorlati irányú föl fogását jelzi az, hogy a szövetkezeti magtárak építésével és építési költségeinek kérdésével is foglalkozik, de azokat, a kik szövetkezeti gabonaraktárakat akarnak létesíteni, arra figyelmezteti, hogy első sorban magtári helyiséget, akár egy szobát vagy kamrát bérlet útján szerezzenek. Jellemző az a határozott kijelentése, a melylyel a gazdákat arról akarja meggyőzni, hogy ezek gabonaraktár-szövetkezet útján legkevesebb két koronával magasabb árt fognak elérni.

A szövetkezeti gabonaraktárak ügyét jóval előbbre vitte az 1899. évi szeptember 4-én Szegeden tartott V. Országos Gazdakongresszus, melyen Meskó Pál hosszabb fölolvast kíséretében a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

1. Hogy a kongresszus szükségesnek tartja a gabonaértékesítő szövetkezeteknek országsszerte való létesítését.
2. Hogy fölkeri a földmívelésügyi miniszter urat ezen szövetkezetek támogatására s fölkeri arra, hogy szövetkezeti magtárak létesítését anyagilag s a kereskedelemügyi és a pénzügyminiszter uraknál való közbenjárásával is támogatni sziveskedjék.
3. Hogy fölkeri a kereskedelemügyi minisztert, miszerint az alakulandó gabonaértékesítő szövetkezetek kívánságára a vasúti állomásokra magtárakat, illetve elevátorokat építtesen s ezeket a szövetkezeteknek jutányos áron bérbeadni sziveskedjék.
4. Hogy fölkeri a pénzügyminisztert, miszerint aratás előtt az Országos Központi Hitelszövetkezetnek megfelelő összeget bocsásson rendelkezésére a gabonaértékesítő szövetkezetek hitelgényeinek kielégítése céljából.
5. Hogy fölkeri az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, a Magyar Gazdaszövetséget s az Országos Központi Hitelszövetkezetet a gabonaértékesítő szövetkezetek propagálására s arra, hogy az ország összes gazdasági egyesületeit, hitel- és fogyasztási szövetkezeit gabonaértékesítő szövetkezetek alakítására buzdítani sziveskedjék.
6. Hogy fölkeri a Magyar Gazdaszövetséget arra, miszerint iparkodjék egyes nagyobb pénzintézeteket

rábírni a gabonaértékesítő szövetkezetek finanszírozására, amennyiben az Országos Központi Hitelszövetkezet ebben elegendő anyagi erővel nem rendelkeznék.

A kongresszus ezt a határozati javaslatot Károlyi Sándor gróf indítványával együtt, hogy a szövetkezeti magtáraktól a beraktározott gabonát, miként ez a bajorországi szövetkezeteknél fönáll, a katonai kincstár bizonyos átlagárban vegye át, egyhangúlag elfogadta s ezzel az ügy elméleti pályafutását be is fejezte, mert az Országos Központi Hitelszövetkezet az 1899. év elején működését megkezdvén, a szövetkezeti gabonaraktárak létesítését is fölvette működési körébe.

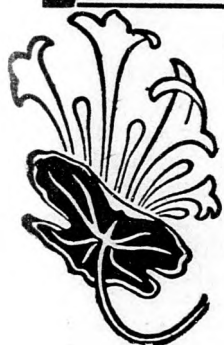
A mint már említettük, az Országos Központi Hitelszövetkezeti gabonaraktárt már 1899. év végén, tehát a fenti kongresszus megtartása után a negyedik hónapban alakította meg és azóta is folytatja ez irányú működését, de nem azon a tágas alapon, amelyet a németországi szövetkezetek kijelöltek, sőt saját vesztükre követtek is. Az Országos Központi Hitelszövetkezet által létesített szövetkezeti gabonaraktárak az egyes tagok magtermését nem veszik meg saját kockázatukra, hanem azt csak bizományi kezelésre és bizományi értékesítésre veszik át.

Ismételve hangsúlyozzuk tehát, hogy a szövetkezeti gabonaraktárak működésének csak a bizományi rendszer felel meg, de e mellett azután a szövetkezeti gabonaraktárak egyéb céljaiknak is megfelelhetnek. Nevezetesen az Országos Központi Hitelszövetkezeti gabonaraktára tagjaiknak beraktározott gabonájukra ennek értéke 75%-a erejéig adnak előleg-kölcsönöket és viszont az Országos Központi Hitelszövetkezet az ő szövetkezeti gabonaraktárainak a beraktározott gabonaműek értékének 75%-a erejéig nyújt központi gabonahitelt.

Ily módon jelenleg 39 szövetkezeti gabonaraktár áll fön, amelyekbe évenként 100—150 ezer métermázsát raktároznak be a tagok, ami éppen nem jelentékeny mennyiség; de ha a szövetkezeti gabonaraktáraknak a vidéken mindenfelé jó vezetői lesznek és ha a szövetkezeti magtárak számának szaporodásával a központi értékesítő intézmény fölállítható lesz, kétségtelen, hogy a szövetkezeti gabonaraktárak működésének is nagyobb sikere, eredménye lesz.

A háziipari szövetkezetek állami támogatása.

Darányi földmívelésügyi miniszter az okéri kosárfonók termelő szövetkezete, a csongrádmegyei háziiparosok részére, továbbá a bácsordasi kosárfonók termelő szövetkezete, a kishegyesi termelőszövetkezet részére államsegélyt engedélyezett. Ezenkívül hasító, hajlító gépeket és több hámozó készüléket ajándékozott a szövetkezeteknek. A csongrádmegyei háziipari akció mindnagyobb arányokat ölt. Van háziipari szövetkezet, melynek évi forgalma a kétszáz ezer koronát meghaladja. Mivel újabban ismét ezer munkás jelentkezett, hogy

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi Iroda:

Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

Értékesít húsféleket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és MINDENMÉ ELELMICZIKKET. Hordóbor-értékesítő osztály. ••• Egetett szeszitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. ••• Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

télen át háziiparral foglalkozni akar s mivel Darányi földművelésügyi miniszternek az a terve, hogy a gyümölcs- és szőlőtermelés fellendülése következtében a galíciai kosárimportot megszüntesse és a termelőket magyar háziiparosok lássák el, Csongrád vármegye alispánjának fölterjesztésére újabb 4000 K államszegélyt engedélyezett a mezőgazdasági háziipari kurzusok költségeire, nemkülönben háziipari szövetkezetek szervezésére.

A székely gabonraktár-szövetkezetek. Nehéz küzdelmek között mozgott a székely gabonraktár-szövetkezet az első félévben, de már a második félév megerősítette működését, ami számokban kifejezve a jelentés szerint úgy fejeződik ki, hogy az első félévben 2.148,773 kg. a beraktározott termény, már a második félévben 4.536,206 kg., vagyis kétszerese. A szövetkezet a hadseregellátásban is résztvett 33 vagon zabbal. A tagok száma 72. Az üzletrészeké 530. Eddig teljesen befizettetett 45,700 korona. Pénztárforgalma 1.045,326 korona volt. A szövetkezet hatásosabb működésére kedvezőtlen hatással volt a tavalyi rossz gabonatermés, valamint a drága pénzpiaci viszonyok.

Háziipari tanfolyamok a Balatonnál. A Balatoni Szövetség előterjesztésére a földművelési miniszter megfelelő segítséget engedélyezett, melynek felhasználásával a szövetség a télen Badacsony-Tomajon és Balaton-Almádiban rendes gyékényfeldolgozó háziipari tanfolyamokat rendszeresített. A kitűnő minőségű és rendkívüli mennyiségben található balatoni gyékényfeldolgozása igen nagy gazdasági jelentőségű. Okos és céltudatos vezetéssel a nép vagyonosodása egyedül ez úton biztosítható. A szövetség ott, ahol a helyes talajt megtalálja, háziipari szövetkezetbe szándékozik tömöríteni a kiképzett munkásokat.

Próbaszavazás az alkohol ellen. A külföldön némely alkoholelles egyesületek próbaszavazásokat rendeznek, hogy megtudják: mennyire hatották át eszméik az embereket? Így tettek Glanebruk holland községben is. Minden 21 éven felüli lakos kapott kérdőívet. Azt kérdezte tőle az egyesület, hogy ellene van-e a szeszkimérésnek? A férfiak fehér, a nők kék lapokon szavaztak. Az elosztás után következő este összeszedték a szavazatokat az arra kijelölt egyesületi tagok, még pedig házról-házra járva és a szavazólapokat perselyekbe rejtve, hogy titkos maradjon a szavazás. Az eredmény következő volt. A szavazástól tartózkodott 50 egyén. Összesen leadott 1456 szavazat, melyből 140 érvénytelen volt, maradt tehát 1316 érvényes szavazat, ebből esett a férfiakra 667 és a nőkre 649. A férfiak szavazatai így oszlottak meg: 71-en arra szavaztak, hogy maradjon meg a jelenlegi szabad kimérés, 112-en, hogy a kimérés korlátoztassék és 484-en a kimérésnek teljes eltiltását kívánták. A nők közül 54-en voltak a korlátlan kimérés mellett, a korlátozás mellett 85-en és 510-en a teljes eltiltás mellett. Tehát 994 felnőtt egyén szavazott arra, hogy a szesz kimérése teljesen eltiltassék, vagyis a szavazók 75 százaléka. E szavazás fényes bizonyossága az alkoholelles eszmék terjedésének. Nálunk vajjon milyen eredménnyel járna egy ilyen próbaszavazás? Azt hisszük, hogy sok helyütt, kivált a nők, hasonlóképpen szavaznának, mert hiszen ők és gyermekeik legtöbbet szenvednek a férfiak ivási szokásaitól.

• MI UJSÁG? •

Dessewffy Aurél gróf kitüntetése. Ő felsége a király Dessewffy Aurél grófot, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének elnöki állásában évek hosszú során át kifejtett kiváló működése elismerésül a Lipót-rend nagykeresztjét adományozta.

Kisiparosok Sztérényi Józsefnél. Az orosházi kisiparosok küldöttsége tisztelgett minap délelőtt a kereskedelmi minisztériumban Veres József képviselő vezetésével Sztérényi József kereskedelmi államtitkárnál. Arra kérték, hogy vállalja el a november 22-én Orsházán megnyíló iparostanoncmunkakiállítás védnöki tisztét. Egyben kérték, hogy miután a minisztertanácsban elfoglalt Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternél nem tiszteleghetnek, a küldöttség nevében kérje meg a védnöki tisztség elfogadására. Sztérényi József államtitkár úgy a miniszter, mint a maga nevében köszönettel fogadta a védnöki tisztség fölajánlását. Sajnálatára betegsége miatt nem vehet részt a kisiparosok kiállításának megnyitásán, de gondoskodni fog a kereskedelmi minisztérium képviselőtéről, amelynek nevében Szűry János miniszteri tanácsos fog ott megjelenni. Hangsúlyozta, hogy a kereskedelmi kormány szívesen áll rendelkezésére mindenben a kisiparnak és ha minden óhajukat nem honorálhatják a legmesszebbmenőleg, ez nem jóakarattal hiányán mulik. A kormánynak a közep-utat kell keresnie, amely a különböző érdekeltség igényeit egyaránt kielégíti. Sok dolog vár még megoldásra ipari téren és szükséges, hogy a kisiparosság megértse egymást és egy táborba tömörüljön. A küldöttség lelkesen megéljenezte az államtitkár válaszát.

Egyházi főgondnok-választás. Rimaszombatban a református egyház húsz éven át működött főgondnoka, Baksay István, a magyar tanárok 89 éves, nyugalmazott nesztorja, tisztéről leköszönt. Az egyházi gyűlés az érdemes férfiút, ki igen sokat áldozott egyháza javára, örökös tiszteletbeli főgondnokává választotta hálája és elismerése mellett. Utódjául Samarjay János tekintélyes birtokost választották meg egyhangulag.

Általános sztrájk Fiumeban. A fiumei központi vezetőség utasítására az általános titkos választó jog mellett állásfoglalás kifejezése céljából a szociálista munkásság három napig tartó általános sztrájkot kezdett. A munkások a Zichy-térről kiindulva nagy tömegekben árasztották el az utcákat, a fuvarosokat mindenütt feltartották s az üzleteket mindenütt bezárásra kényszerítették. Délután két órakor az összes üzletek be voltak zárva. Az Európa-kávéház előtt a sztrájkolók megtámadták Derencin rendőrkapitány-helyettesét, mire a rendőrök szétkergették a munkásokat és a merénylőket letartóztatták. Hat órakor népgyűlés volt a Piazza Zichyn, amelyet a hatóság engedélyezett, minthogy két fiumei illetőségű ember szavatosságot vállalt a rend fenntartásáért. Négy szónok beszélt, magyar, olasz, horvát nyelven ismertették a mai nap jelentőségét, miközben kitértek a választási törvényre s az általános titkos választói jogot követelték. Valamennyi gyár- és ipar-telep szünetel. Délután fél 4 órakor a Danubius hajó-

gyár, továbbá a petróleum- és torpedógyár munkásainak sztrájkja következtében beszüntették üzemüket. Általában mintegy tizenötezer munkás hagyta abba a munkát. Susákon kétszáz munkás nem dolgozik.

A Széchenyi Szövetség munkássága. Az egyetemi ifjúság Széchenyi Szövetsége sikerült kiszállást rendezett Bicskén, ahol a község háza nagytermében több száz főnyi közönség előtt a szövetség kiküldöttei Schandl Károly dr., Gaál István és Baross Endre fejtették a szervezkedés és szövetkezés hasznát. Lelkesedéssel fogadta a Szövetség kiküldötteit Felcsut lakossága is, ahol hasonló beszédeket mondtak.

A nábob. Nagyváradon, nagy föltűnést kelt, hogy a vizsgálóbíró letartóztatta az Érmellék egyik legtekinélyesebb földbirtokosát, aki hajdan a vármegye nábobja volt. Sichermann Jakabnak rengeteg birtoka volt Sámson környékén. Veje, Berger Miksa bihardiószei kereskedő is dúsgazdag ember volt, de nagy szélhámosságokat követett el és Amerikába szökött. Testvérét, Menyhértet, letartóztatták. Rokona, Sándor József tönkre jutott és öngyilkos lett. Sichermann, amikor veje csödbe került, potom áron hirtelen eladta Debrecenben összes ingatlanát egy rokonának, Rosenfeld Jakabnak, akinek váltókat is adott, mire a Berger-ügyben a bíróság Sichermann ellen fordult, de az egykori nábob helyett egy földhöz ragadt szegény embert talált. A vizsgálat kiderítette, hogy Sichermann kijátszotta hitelezőit, mire a bíróság letartóztatta az egykori nábobot. Védője föllebezett.

Megfagyott az országúton. Az első nagyobb havazás és a vele járó hidegség máris áldozatot követelt. Egy nagybecskereki csendőr kedden reggel szolgálat teljesítés közben a régi pályaudvarnál, az Elemér felé vezető országút mellett megdermedt, 37—40 év körüli munkáskülsejű embert talált a hóban. A megfagyott embert beszállították a József-kórházba, ahol élesíteni próbálták, mert az orvosi vizsgálat szerint még volt benne élet. De az élesztési kísérletek nem jártak eredménnyel: a szerencsétlen ember délután 2 órakor meghalt. Személyazonosságát ezideig még nem tudták megállapítani.

Az elutasított kérő bosszúja. Joneszku Jánosné lippai lakos házába kedden éjjel revolverrel többször belőttek. A lövések egyike Joneszku né alvó leányát halálosan megsebesítette. Sok gyanuok alapján a csendőrség letartóztatta Sokác Péter parasztleányt, kit a leány csak pár nap előtt kikosarazott. A leánynél megtalálták a revolvert is, melyből a golyó hiányzott.

Szerencsétlenség egy házlebontásnál. Pacsér községben, nagy szerencsétlenség történt egy házlebontásnál. Pásztor András pacséri gazda a házat bontatta le. Emiatt természetesen aláásták a falakat. Egy ilyen aláásott fal rázuhant Csányi Andrásra és Imrere s mindkettőt maga alá temette. Mikorára a munkások elhordták a téglahalmazt, Csányi András már nem élt. Csányi Imre még lélekezett ugyan, de a kötőrmelék annyira összezúzta a testét, hogy életbenmaradásához nincs semmi remény.

Tolatás közben. Temesváron a józsefvárosi pályaudvaron a munkások két tolató mozdonyt szereltek s az egyik mellé Varga Mihály fiatal kocsisort rendezőt rendelték, aki el is indult a munkára és egész kocsisort tolatott már össze, mikor egy másik kocsisort következett. Ennek és a mozdonyok összekapcsolása végett a sinek közé ugrott, itt várta a mozdonyt. Hogy hogyan

történt a szerencsétlenség, azt nem látta senki, csak azt vették már észre, hogy néhány kocsi áthaladt a szerencsétlen emberen és teljesen összeroncsolta.

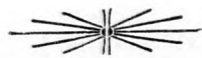
A tüzet is borral oltják. Hogy milyen bő szüret volt az idén, mutatja a következő eset is. Esztergomban kigyulladt Balogh Ambrus polgár présháza. Víz nem akadt a közelben; az elősiető szomszédok, rövid tanácskozás után abban állapodtak meg, hogy az úborral zsufolásig telt pincék hordóit beütik és azokból merítenek oltó-folyadékot. Így is történt s a tüzet néhány hektoliter borral eloltották. A kár nem volt nagy, mert az újbort hektoliterenként 8—10 koronáért is alig tudják értékesíteni.

Templomrabló katonaszökevény. A sándorfatvai csendőrség notorius betörőt tett ártalmatlanná Greguss Péter rovott múltú ember személyében. Greguss az ottani templomot akarta kifosztani, bűntársa azonban meggondolta a dolgot s jelentést tett erről a csendőrségen s erre két csendőr lesbe állott a templomban, ahol Greguss pontosan meg is jelent s hozzáfogott a munkához. A perselyeket már mind feltörte, még csak egynéhány értékesebb dolgot akart elzsebelni, amikor a csendőrök előléptek s megbilincseltek a vakmerő gazembert. Kihallgatása alkalmával kitűnt, hogy Greguss a katonaságtól megszökött s bár országszerte körözték, nem akadtak nyomára. A betörőt átszállították a katonai fogházba.

A fizetett ellenség. Popper Sámuelné, született Eisler Teréz Márianosztrát többször megült tolvaj-asszonynak az volt a szokása, hogy szolgálati helyén mindaddig, míg a helyi viszonyokat kiismerte, példásan viselkedett, azután pedig a legelső kedvező alkalmat arra használta fel, hogy feltörte a szekrényeket és martalékával tovább állott. A nyáron hatszáz korona értékű ékszert emelt el, melyet Pozsonyban zálogosított el. A budapesti büntető törvényszék öt évi fegyházra ítélte a javíthatatlan tolvaj asszonyt.

Ellopott vagyon. Schandl Antal kaposvári hivatalnok feljelentést tett a budapesti főkapitányságon ismeretlen tettes ellen, aki a nagynénje, Schandl Katalin magánzónó hagyatékából egy 40,000 koronáról szóló takarékbetétkönyvet lopott el. A nagynéni a Thököly-út 13. száma alatt lakott a rokonainál és nemrégén meghalt. Biztosan tudja, hogy volt egy negyvenezer koronás takarékkönyve, amelyet a Pestí Hazai Első Takarékpénztár állított ki. A rendőrség megindította a vizsgálatot, hogy megállapítsa, kik voltak Schandl Katalin körül, amikor meghalt.

Érdekes statisztika. Bizonyára érdekelni fogja olvasóinkat, hogy a nagy külföldi szociálista vezérek vagyoni állapota mennyiben teszi indokolttá a tőke ellen indított hadjáratukat. 1. Németországban: Singer cipőgyáros 7 millió márka vagyonnal, Bebel Küsnachtban a Zürichi-tó partján villatulajdonos és gyáros 3 millió márkával. 2. Franciaországban: Eduárd Vaillant nagybirtokos 1,500,000 korona értékű vagyonnal, Paul Lafargue ujságíró, Marx rokona és műveinek kiadója 1,200,000 kor. vagyonnal. 3. Hollandiában: Van Kol fakereskedő 4—5 millió korona értékű vagyonnal. 4. Belgiumban: Vandervelde nagybirtokos és hajótulajdonos, ki télen a forró égöv alatt tartózkodik 4,800,000 frank vagyonnal rendelkezik. Azt hisszük, hogy e számok eleget beszélnek és bővebb magyarázatra aligha szorulnak.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

A Kőszegi-féle mótóros talajmívelő.

— 2 képpel. —

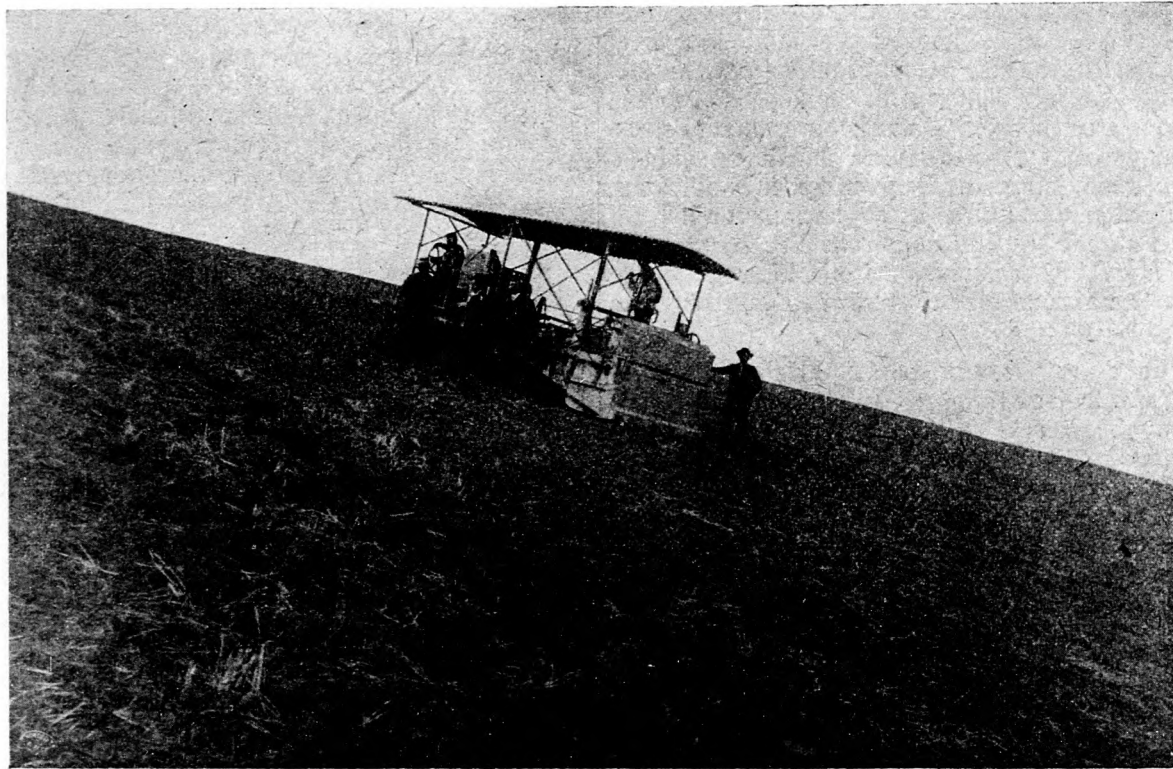
Megemlékeztünk már több ízben az újonnan feltalált Kőszegi-féle mótóros talajmívelő gépről, s legutóbbi lapszámunkban is két jól sikerült felvételt közöltünk róla. Ennek a gépnek kiváló előnye, hogy aránylag csekély súlyú, könnyen kezelhető, olcsó s emellett óriási munkaképességű. Legutolsó lapszámunkban a Kőszegi-féle talajmívelőt mint vontatógépet mutattuk be, továbbá egy a gép által alászántott, megművelt 2-5 méter magas tengeritáblát. Mai számunkban bemutatjuk a gépet,

jük állítok egy direkt ezen célra készített, gőzhajtású alkalmas óriási répavágó gépet s összes takarmány-répát polyvával vegyítve, ezen gödrökbe vágatom bele és pedig mindig egy sor répát és egy sor polyvát villával jól összerázva, míg csak az egész gödör a földszínén felül is 1-1½ m. magasan meg nem telt.

Az így elkészített répát, úgy mint bármely más termelt takarmányt is, vastagon beföldeltem s az esetleg később mutatkozó repedéseket egyszerűen elsimítottam. A répa tetejére természetesen egy vékony réteg száraz szalma jön, hogy a földdel ne keveredjék össze.

Az ily módon elvermelt répa nemcsak tavaszig, hanem évekig is baj nélkül eláll. Romlás teljesen ki van zárva s a csak kevésbé megsavanyodott répát bármely jószág szívesen eszi.

Ily módon a költséges kazalba rakás és válogatás mellőzve lesz, mert a répa közvetlen a szekérről lesz a gépbe hánnya. Persze, olyan gép is kell hozzá, melylyel

A Kőszegi-féle mótóros talajmívelő gép a 28°/o-os lejtőn.

amint 28°/o-os lejtőn dolgozik. Mindkét munkája a maga nemében páratlan, mert még egy talajmívelő géppel sem értünk el ily szép, precíz munkát.

A takarmányrépa eltartásáról.

Hosszú évek óta Torontál megye déli részén gazdálkodom, épp ott, ahol az utolsó 5 évben állandóan csapadékhiányban szenvedünk s hol a répa az állandó szárazság következtében, dacára a mélyművelés, trágyázás, műtrágyázás és folytonos kapálásoknak, sem teljesen kifejlődni, sem pedig beérni nem tudott.

Engem azonban legkevésbé sem bánt az, hogy a répa beért-e vagy sem, kemény-e vagy fonnyadt, sérült-e vagy sem, mert én ahelyett, hogy a répát kazalokba hordatnám, válogatnám, takargatnám stb., más módon bánok el véle.

Csináltattam ugyanis szükség szerinti hosszú, alul 3, felül 4 m. széles, 1-1½ méter mély gödröket, mellé-

egy szekér répát pár perc alatt le lehet vágni, mert kis gépekkel dolgozva, a hordás túlhosszú ideig elnyulna. Megtakarítjuk ily módon a szalmával való ismételt befedéseket, a keskeny kazalok költséges földelését, a fagyok elleni ismételt trágyával, szalmával való betakarásokat és megvagyunk kimélve attól a kellemes látványtól, hogy egy szép téli napon arra ébredjünk, hogy előző nap még szép, élesen álló répakazaljaink tűzhányó hegyek módjára krátereket mutassanak és sorban füstölögjenek.

Még csak annyit, hogy a felaprózáshoz lehetőleg olyan gépeket kell használni, mely a répát nem zúzza vagy tépi, hanem lapos vagy félgömbölyű, nagy laskiforma szeletekre vágja. Mi ilyen gépet Kann és Heller budapesti cégtől szereztünk be.

Miután a vermelt répanak is 4-6 heti fermentáció szükséges, az október-novemberi szükségletet természetesen mi is kazalokba rakjuk, de ennek semmiféle különös kezelés nem kell, november végén, december elején pedig már hozzá lehet a vermelt répához nyulni.

A vermelt répa semmi különös kezelést nem kíván. 1—1 ölet a földtől megszabadítunk s etetjük úgy, amint van, esetleg abraktakarmánnyal vegyítve, vagy ha nagyobb tömeget akarunk etetni, úgy még további polyvát, szecskát vagy tépett tengeriszárat vegyítünk hozzá.

A vermelés által, eltekintve a romlás meggátlásától, az az előny is származik, hogy a répában lévő nedveket, melyek a kazalozásnál részben elpárolognak, a polyva magába szívja s így ez nem vész el, hanem ellenkezőleg: általa a polyva értékesebb és ízletesebbé válik.

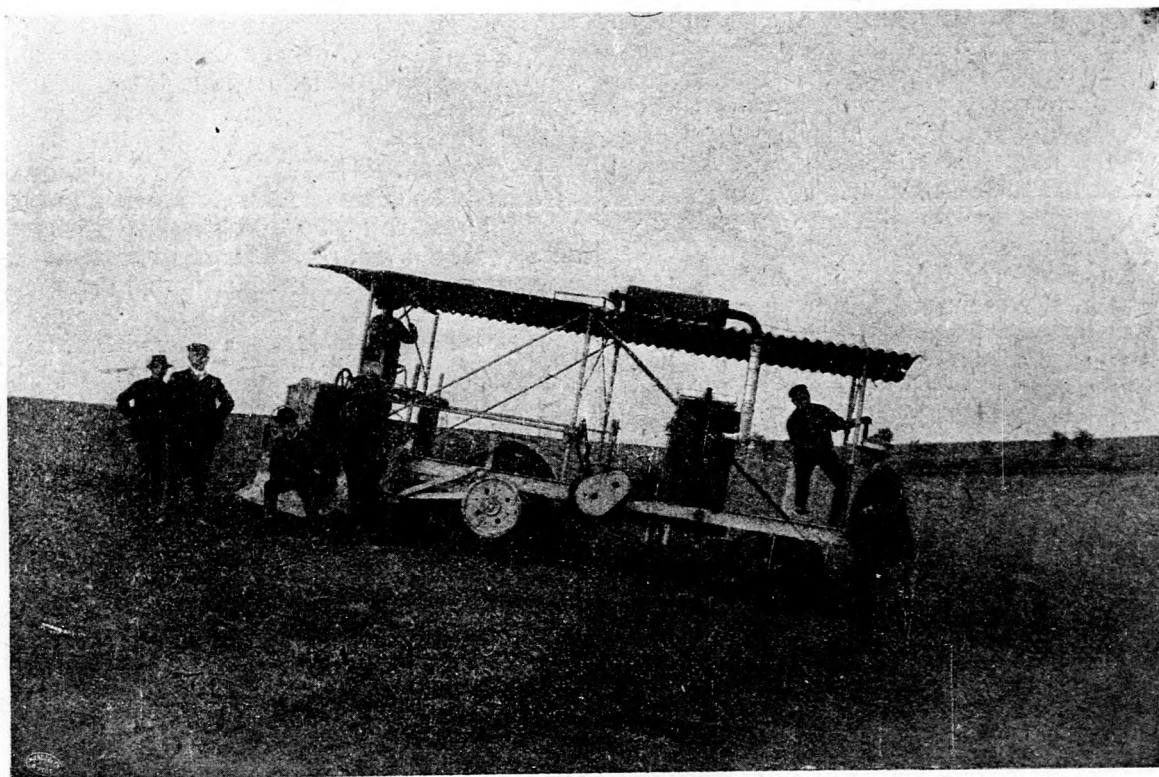
Hogy az erjedés által valamelyes tápanyag kárba vész, az tagadhatatlan, de inkább ez a kis veszteség érjen bennünket, minthogy egész répakészletünket a jászol helyett a trágyagödörbe kelljen hordani.

R. J.

éppen természeteni akarunk. Fehér lófogu tengeri termesztése esetén legjobb sortávolság 28+28 hüvelyk, vagyis 74+74 cm. Ez esetben esik egy kat. holdra 10.600 fészek, tehát kétszer ennyi tengeri csőtermésre számíthatunk. Alcsúti tengeri termelése esetén leghelyesebb 22+22 hüvelyk, vagyis 58+58 cm. sortávolság, amidőn egy holdra 17.000 fészek esik. A nagyobb sortávolság azonban mindenesetre jobb, már csak azért is, mert a lókapa bátrabban járhat a sorok között, miért is a Hermann-féle rendszerrel általában véve a nagycsővű tengeriféleséget szokás termelni.

Cselédség kereseti adója. Kérdés. Tartozik-e a cseléd az eddig fizetett adót, 1 frt 60 kr.-t (3:20 K) fizetni, avagy a szolgálatadó gazda fizeti azt?

Felelet. A cselédtörvény csakugyan nem tartalmaz semmiféle rendelkezést a cseléd által fizetendő I. osztályú kereseti adóra nézve. Ebből az következik, hogy

A Kőszegi-féle motoros talajművelő gép lejtőn letelé állva. A gép elején látható a hárcmhengeres benzínmotor.

KÉRDÉSEK és FELELETEK.

Olvasóinktól hozzánk beérkező közérdekű kérdésekre — a kérdés közlésével — itt adjuk meg a feleletet. Bármily irányú kérdésre vonatkozólag szerkesztőségünk mindenkor készséggel adja meg a szakszerű választ.

Közérdekű gazdasági kérdésekben a gazdasági rovat megfelelő helyén, másirányú dolgokban pedig a szerkesztői üzenetek rovatában válaszolunk.

Rovatvezető.

A Hermann-féle tengerimívelési rendszert akarom gazdaságomban meghonosítani. Kérem, hogy minő sortávolságot legcélszerűbb ott alkalmazni, s hogy az illető legjobb sortávolság mellett hány fészek esik egy kat. holdra?

Felelet. A Hermann-féle tengerimívelési rendszer sortávolsága azon tengerifajtához alkalmazandó, amelyet

marad minden a régiben, úgy, amint azt a kereseti adóra vonatkozó törvények előírják. Az egyenesadó-törvények és szabályok hivatalos összeállításának III. pont alatti 11. §-a szerint a cselédek keresetadóját a munkaadók fizetik, de jogukban áll az általuk lefizetett adót a cselédek béréből levonni. Minthogy ezen a törvényes rendelkezésén semmi változtatás nem történt, ma is úgy áll a dolog, hogy a cseléd kereseti adóját a gazdára vetik ki, az is fizeti azt meg, jogában áll azonban az így fizeteti adót magának megtéríttetni, illetőleg a cseléd béréből levonni. Ez a kötelezettség és ez a jog ezentul is, mint eddig, nem a cselédtörvényen, hanem az adótörvények rendelkezésén alapszik.

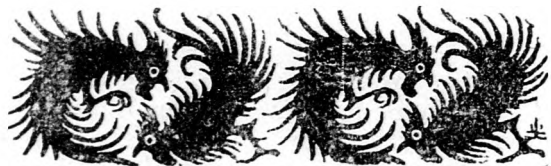
Műtrágyázás búzavetés alá. Kérdés. Későnéző tengeri és burgonya után november hó végén búzát akarok vetni. A földek nagyon soványak. Kérem: minő műtrágyát használjak, hogy ne csak a szemtermést, de a növények fejlődését is előmozdítsam.

Felelet. Mi ugyan későnek tartjuk a november végére eső búzavetést, mert nézetünk szerint ilyen

késői vetés esetén ki van téve a gazda annak, hogy a korán beálló fagyok miatt búzájának kikelése tavaszra marad, vagy hogy a tél éppen csirájában kapja a magot, ami annak semmiesetre sem lesz előnyére. Mindenesetre lényegesen elősegíti a búza fejlődését, sőt annak a fagyállóságát is abban az esetben, ha a tengerikóró letörése után 200 kg. szuperfoszfátot szórat ki. Tekintettel azonban arra a körülményre, hogy a talaj nagyon sovány és kiélt, kétségen kívül nitrogénre is van annak szüksége, miért is kora tavasszal, különösen ha a búza fejlődése nem elég erőteljes, hintessen el kat. holdanként 60—80 kg. salétromot is, miáltal megadja a talajnak mindazon táplálóanyagot, amelyet a búzanövény erőteljes fejlődéséhez szükségel, s így megtett mindent, ami által az adott viszonyok között a legjobb termést biztosíthatja.

Szamócaágyak ültetésére legalkalmasabb az ős, ámbár az ültetés tavasszal is végezhető. A szamóca jól trágyázott, meleg és napos földet kíván, valamint a hajtás és virágzás idejében nagy talajnedvességet. Kora tavasszal eltávolítjuk a szalmát vagy fenyőrözsét, melylyel a szamóca fedve volt, míg a tulajdonképpeni trágyabefödés rajta marad a növényen. Április végével új trágyázást végzünk, emellett azonban ügyeljünk arra, hogy a növények levelei és szike minden körülmény között szabadon maradjanak. Ha már a szamóca virágozni kezd, a gyümölcszedés befejeztéig nem szabad azt többé kapálni. A szamóca nagyon szereti az öntözést, különösen a virágzás idején. E célból a földet a sorok között kissé felhalmozzuk. Ha mesterséges trágyát alkalmazunk, az szoroson a növény sorok mellett végzendő, mert a szamóca gyökerei nem terjednek tovább, mint ameddig a levelek a földet beárnyékolják. Egy ültetés rendszerint két-három esztendeig sikerrel művelhető.

A házinyúltenyésztés térfoglalása. Alig pár éve annak, hogy Darányi miniszter a házinyúltenyésztésnek a kisemberek közt való népszerűsítését vette célba s ma már alig van falu az országban, hol a házinyúltenyésztés okszerű ismeretei szerint egy-két ember azzal ne foglalkoznék. Ahol pedig ez a szpora és kedves háziállat egyszer már polgárjogot szerzett magának, onnan egyhamar nem vesz ki, mert fennmaradását biztosítja többoldalú hasznos volta. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy a sokféle fajta házinyúl közt nálunk a legjobban vált be az ezüst szörmenyúl, amely nemcsak kitűnő ízű s igen sok húst termelő képessége, de szörmeje — mely utóbbi eredeti színében is értékes prémet ad — által a többi társa közt annyira kitűnt, hogy ma már azt lehet mondani, minden praktikus nyulász csak ezt a fajtát tenyészt. Az ezüst szörmenyúl tenyésztéséről és értékesítéséről Hreblay Emil állattenyésztési m. kir. felügyelő saját tenyésztésében szerzett nyolc évi tapasztalatai alapján ezen remek kis állat sikerült fényképével s egyéb fontos dolgok képen való bemutatásával egy igen praktikus füzetet adott ki, amely egy év leforgása alatt majdnem teljesen elfogyott. A második kiadás most van sajtó alatt s megrendelhető szerzőnél 1 korona 10 fillérrel. Ugyanott remek szép tenyészállatok is kaphatók, valamint minden erre vonatkozó kérdésre a felügyelő (Kolozsvár) mindenkinek szívesen ad azonnal választ.

• MULATTATÓ •

Őszidőben . . .

Hej most pusztá igazán a pusztá! A tapsifüles nyúl nem is tudná hol meghúzni magát, ha az őszi ugaron egy kis barázda nem akadna. De hát akad, bár ez sem nyugalomra való. Mikor az urasági tarlón kieresztik az agárfalkát, hát akkor nincs már a szegény nyúlnak pihenése.

A régi betyárnóta azt mondja, hogy „Lehullott a nyárfa-levél, hova lesz a szegénylegény!” De hát hová lesz a nyúl? Terítékre kerül!

Bizony a régi magyar világban, mikor még nem osztották fel a sok járást, az agarászó úri társaság három-négy rakásra valót is vitt haza a nyiresből.

A Dunántúl különösen nevezetes volt a Bakony, Papod hegyvidéke nyúlászatairól. Ide jártak Somogyból és Zalából is az urak hajtásra. Haj, milyen világ is volt akkor!

Az Anyosok, Hunkárok és egyéb veszprémmegyei notabilitások unokái még most is regélhetnek róla. Különösen híres volt nyúl-, őz- és szarvasbőségéről az akkori püspöki és káptalani erdő, de a szentgáli nemesek negyvenezer holdas parcelláján sem lehetett áthajtani, hogy nyúl ne került volna a kocsikerék elébe. A szentgáliak azonban nemes emberek voltak. Mátyás király udvari vadászai azért, ha kellett, ha nem, irtották a nemes vadat. Ki is pusztult egyelőre nyúltól a szentgáli erdő.

Talán ebbe az időbe — a hetvenes évek közepébe esett — hogy a szentgáli kuriálisok meghívták vadászatra Késmárky Józsefet, az akkori veszprémi királyi törvényszéki elnököt. Kicsi, alacsony, sőt púpos ember volt az öreg, hanem kitűnő lövő!

Mindhiába! Annyira ki volt már akkor a szentgáli pagony irtva nyúltól, hogy két napig nem került semmi terítékre. Ekkor gondolt a szentgáli bíró nagyot és merészet. A káptalani erdő zárt terület volt. Oda a méltóságos káptalani helynökség tudtán kívül puskás ember nem tehetett be a lábát. De mindegy. Nemes Antal szentgáli bíró Késmárky József törvényszéki elnökkel egyetemben bevezette az egész úri társaságot a káptalani „tilalmasba”. Ott volt Eötvös Károly is, aki akkor-tájban királyi ügyész volt Veszprém vármegyében. Csaholtak a vizslák, ropogtak a puskák s hullt a tapsifüles halomszámra. Ekkor történt, hogy az egyik hajtó, Joó János odaszólt a törvényszéki elnökhöz:

— Nagyságos uram, szüntesse be a tüzelést!

— Miért? . . .

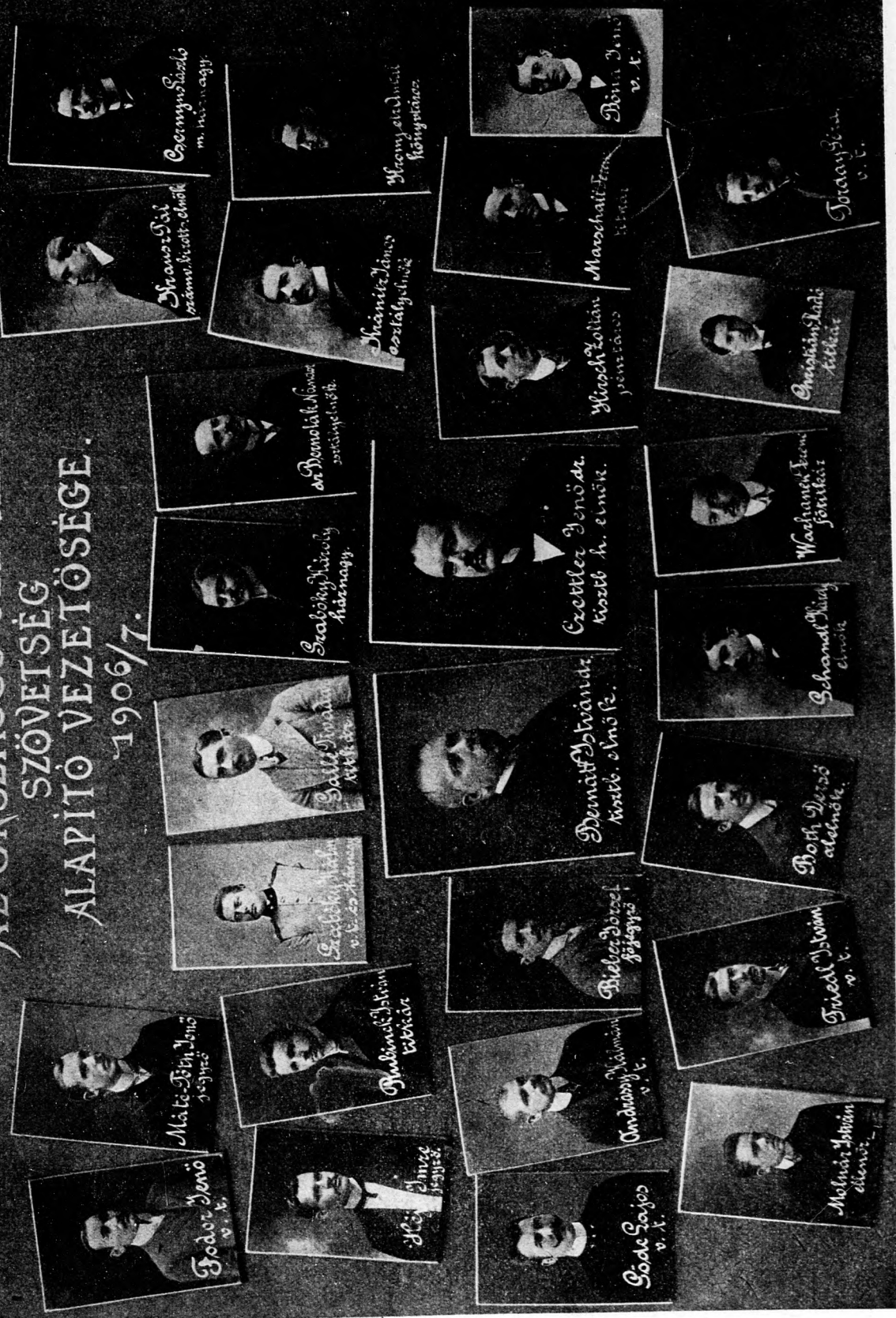
— Mert gyűn a káptalan erdőcsősze s észreveszi, hogy a tilosba orvvadászkodunk.

Erre a leleplezésre szegény boldogult Késmárky József törvényszéki elnök úr ledobva a puskáját kocsira ült s meg sem állt Veszprémig. Már mint hogy ő, a törvényszéki elnök — orvvadász! . . . Hanem Eötvös Károlyt mindez nem hozta ki hidegvéréből. Ő tovább is vígan puskázott a papokéból. Így beszélte el nekem ezt az öreg Ács Károly, aki valamikor levéltáros volt otthon a vármegyében.

. . . Így őszi idő, levélhullás, pagonyjárás idején egyéb is eszembe jut a Bakonyból. Ahol most a hajmáskéri nagy tüzértelep van, akkor juhlegelő volt. Fölötte ott koronázta a Balaton mellékét a nagy, szép

AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI
SZÖVETSÉG
ALAPÍTÓ VEZETŐSÉGE.

1906/7.

Az Országos Széchényi Szövetség vezetősége.

erdő. Csupa cser, százados fák, melyek kiomlottak fejsze-csapás nélkül. Alattuk ezerféle virág s a szamóca is ott hozta szép kékes hamvas gyümölcsét. Ő szépek voltak azok a szamócaszüreték, tudom a mai nemzedék nem éri már mását. Fehér János úr, a püspöki tisztartó két nap előtt kiküldte a falu asszony népét földi-eperszedésre. Ezek le is szedték az izletes gyümölcsöt s szép falevelekre elhelyezték egy-egy bokor alá. Ott találtuk mi már készen a szamóca-csemegét, sőt meg is czukrozva, egy-egy bokor alján jóféle csopaki borral töltött üvegek társaságában.

De hát nem erről akarok most szólni, mikor csengő leány- és asszonykacagástól volt hangos az erdő, s az öz- és szarvascsorda iramló lépésben menekült a kökényesi patak zombékos partjáról.

Egyszer csak négyen mentünk ki vadászni. Én a gyerekember, a plébános, az ispán meg Johán, az erdész. Ez a Johán úgy szakadt ránk a hatvanas zsandárvilágból. Nagy, vörös, himlőhelyes cseh ember volt, de azután magyarrá lett. Azzá változtatta a Bakony lehelete s a Balatonnak néha ide is elhangzó morajlása.

A reggeli nagy vadászat után lepihentünk a patak partján a hegynek lankás oldalában. Hátunk mögött ott volt a nagy sziklafal, melyet talán történelemelőtti emberek karcoltak be csodás hieroglifekkel. Johán, az erdész hanyatt feküdt s talán hallgatta valami madár énekét, amit az csicsergett élettársának:

Csiri édes párom...
Csiri kis fiókám...
Árnyazzon be a lomb,
Altasson az orkán!...

Azután maga is elszunnyadt, két nagy karját kitarva, mint valami földön fekvő kereszt. Ekkor a tanítónak valami esett az agyába. Addig keresgélt a patak partján, míg a zöld zombékok között rátalált két vízi-tyúktojásra. Ekkor ezeket föltörve, beleöntötte a Johán két nyitott tenyerébe. Miután pedig kiszedte a jáger puskájából az éles töltéseket, elkezdte annak az orrát vadcsalán levelével csiklandozni. A Johán felriadt! Két tojásos tenyerével odakapott az arcához és jól bema-szatolta. Harsány kacagás lett erre. A tanító úr futott, de az erdész nem vette tréfára a dolgot. Felkapta puskáját, utána lőtt: Dirr! Durr! A tanító tette magát mintha eltalálták volna. Lebukott az avarra. Ekkor a többiek rákiáltottak az erdészre:

— Gyilkos! Gyilkos! Agyonlőtte!

A sziklás hegyoldal, a fák mind visszhangozták:

— Gyilkos! Gyilkos!

A Johán most kapott csak észhez. Fájdalmas kiáltás hörgött ki a melléből:

— Megöltem annyi nevetlen gyermeknek az apját!

Persze, hogy a tanító azután feltámadt. Estefelé már nagy vigasság is volt a kökényesi csárdában, ahonnan kihangzott a zirci országútra a régi dunántúli nóta:

Sárga csikó, sárga...
De sáros a lába!...

Őszi idők jöttén visszaszáll a lelkem a vidéki világba. Oly szép is volt akkor. Soha nem lesz nékem ilyen szép világom!
Bessenyei.

APRÓSÁGOK.

Korai öröm. Amikor I. Napoleon halálának híre terjedt, Liverpool lord, IV. György király kincstárnoka, sietve jelentette azt a királynak.

— Felség, épen most értesültem, hogy az ön legnagyobb ellensége meghalt.

György király, Brummell és Sheridan barátja, aki legnagyobb gyönyörüségét a sherry-brandy élvezetében találta; aki évente 250 ezer frankot költött a ruhátárára és 750 ezret az istállójára. — nagyon megörült e hír hallatára, mert hirtelenében azt hitte, hogy a felesége, Brunswick Karolin halt meg. A király ugyanis halálosan gyűlölte a feleségét, aki szintén nem maradt adósa a bosszantásban. Az örömhír hatása alatt legott táncra perdült és kalapját magasra dobálva, adott kifejezést örömének.

— Meghalt! Oh, mi boldogság... Végre szabad vagyok...

Nagy volt azonban szomorúsága, amikor megtudta, hogy csak Napoleonról van szó.

A Krisztus-képek és a középkori hossz-mértékek. Gustavo Uziello dr., a firenzei egyetem hírneves tanára e cím alatt írt füzetében érdekes módon akarja kimutatni, hogy a középkorban a mértékegységet krisztusi méretekből vették. A tudóst a különféle régi kéziratokban talált mértékadatok vezették erre a nézetre. A firenzei Riccardiana-könyvtárnak 1294—1760. évből való kötetei közül az egyik XIV-ik századiban például egy kép van ezzel a fölírással: „Ez a mi dicsőséges Urunk Jézus Krisztus mértéke, vagyis az ő szent testének tizenhatodrésze.“ Mivel a kép hossza 0·109 méter, következésképpen Krisztus 1·744 méter magas volt. Ha már most e hosszúságnak harmadát vesszük, 0·581 méter lesz az eredmény, ami körülbelül megfelel az olasz ölnek, amely 0·55 méter és 0·59 méter között ingadozik. Ugyane könyvtár másik, XV-ik századi képe 0·1 méter. E szerint tehát Krisztus testének hossza 1·60 méter lenne, amiből egy ölre 0·533 méter esik. A turini királyi kápolnában őrzött halotti lepel szerint Krisztus testének hossza 1·78 m. volt. Ennek harmada 0·593 m., ami ismét megegyezik a turini 0·599 méter ölhosszúsággal. Érdekes a firenzei Laurenziana-nak XIV. század elejéről való egyik képe. Az áldást osztogató üdvözítő képe négyzetbe van festve, amely négyzetnek alapvonalán gazdag dísz közepette ez a fölírás olvasható: „Ha eme vonal hosszát 12-szer vesszük, megkapjuk az Úr testének hosszát. A mérték a konstantinápolyi arany-keresztből való, amely kereszt Krisztus testhossza után készült.“ A kis vonal pontosan 0·15 méter hosszú; eszerint tehát Krisztus 1·80 méter magas volt. Uzielli ezek után így képzeleli a dolgot: Trinitárius fogalmak szerint Krisztus testének hossza a törvényes öl (0·5548 m.) hosszának háromszorosát tette Palesztinában. De mivel ezt a mértéket nem vették mindig ilyen pontosan, azért Krisztus testhosszúsága 1·70—1·80 méter között változik. Amikor aztán a sok zűrzavar elkerülése végett a középkorban egységes mérték után kutattak, mi sem természetesebb, minthogy a kor vallásos jellegének megfelelően ezt a mértékegységet Krisztus testhosszáról vették. Hogy később a zsidó-öl átment volna Itáliába, azt Uzielli csak a pizai ölre fogadja el, amely 0·551 méter lévén, azonnal a zsidó-ölre emlékeztet.

A béka küzdelme a létért. A béka a lét nehézségeivel csak úgy megküzdeni kénytelen, mint az állat-

világ bármelyik fajtája. Korántsem sorolható a tetszetős külsejű állatok közé, elsőrangú csemegének se mondható, sőt mi több, hasznos állat s mégis ellenségeinek száma légió. Legmakacsabb üldözői a legyek, melyek ellen alig képes védekezni. A légyfélék szívesen rakják petéiket a béka dobhártyájába s a kikelt élősdiek végtelen sok kellemetlenséget, bajt, sőt gyötrelmet okoznak neki. A tengerentúli országok tropikus égövei alatt honi békáinknál sokkalta nagyobb fajok otthonosak, melyek még többet szenvednek a tolakodó parazitáktól. Nem csoda tehát, ha viszonzásul a természet a békanepet adáz légypusztítóvá tette. Ausztráliának egyik békafaja egy nagyobb sárga légynek, a békalégynek petéitől sokat szenved s parazitáinak legtöbbször áldozatául is esik. A békán élősködő légy is innen kapta elnevezését.

Levelibékáknak egyik óriási fajrokon, az ausztráliai *Pelodytes caeruleus*, ugyancsak heves küzdelmeket folytat a nála nagyobb és erőteljesebb gyíkokkal, kigyókkal és szárnyasokkal. Főtáplálékát azért az egerek teszik; ezeket öblös torkán hihetetlen gyorsasággal tudja lecsusztatni. Éneklő szárnyasokban is kárt tesz. Többnyire az emberi lakások s gazdasági épületek közelébe húzódik, a hol sok az egér s így egerpusztítása révén a benszülöttek nem bántják, sőt oltalmazzák.

Az összes békafajok közt a legnagyobb fejűt is Ausztráliában találjuk. Ez nemcsak egerészik, hanem patkányokkal is harcba keveredik. Általában az óriás békák valamennyije hihetetlenül falánk és merész, a miért létküzdelmei is hevesebbek. Az amerikai békák közül a Brehm-ismertette ökörbéka viziszárnyasokkal is harcba keveredik s a kacsafiakat egymásután küldözgeti le tág gyomrába. Viziszárnyasokban tetemes pusztítást okoz a Ceylonban otthonos *Rana tigrina* is.

A varangyok legnagyobbja, az Amerikában mindenütt elterjedt bárány-varangy, ugyancsak kigyókkal s patkányokkal harcolva vivja meg létért való küzdelmeit hogy szakadatlanul éhes gyomrát megtömhesse.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1908 november 11.

Budapesti Központi Vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1·20—1·40 K., helybeli borjúhús 1·20—1·32 K., sertésbűs 1·12—1·16 K., szalonna füstölt 1·44—1·48 K., szalonna, olvasztani való 1·32—1·36 K., hárj 1·40—1·44 K., sertészsír 1·44—1·48 K. — **Füstöltbűs:** (vidéki) kg.-ja 1·30—1·60 K., hazai sonka 1·80—2·— K. szalámi 3·20—3·60 K.

Baromfi-félék: ———— K., rántani való csirke 1·20—2·— K., sütni való csirke 2·— 2·40 K., kacsza, hizott 4·—5— K., lud, hizott 10·—14·— K., pulyka, hizott 5·—7— K. páronkint. Vágott hizott liba 1·12—1·32 K., vágott hizott kappan, kacsza és pulyka 1·40—1·50 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). Buza 23·30—25·80 K. Rozs 20·20 K-tól — K-ig. Árpa 16·— K-tól 16·— K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 14·80—15·60 K. Tengeri 13·20—14·50 K.

Teavaj: (centrifugált) 2·— 2·30 K., főzővaj 1·60—1·80 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 18—20 fillér.

Tojás: bácskai 112 — 115·— K., erdélyi apróbb áru ——— K. lánként (1440 drb). Apadt ——— K., meszes ——— K.

Zöldség-félék: Burgonya (vagonárú) sárga 6·80—7·20 K., rózsaszínű 7·—8·— K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ——— K., mm.ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	
K.	37·40	36·80	36·20	35·60	32·80	34·—	33·—	30·40	—

Takarmányvásár. Réti széna 9·80—10·60, muhar 10·—11·00, zsup-szalma 7·—7·60, alomszalma 6·40—7·20 K.

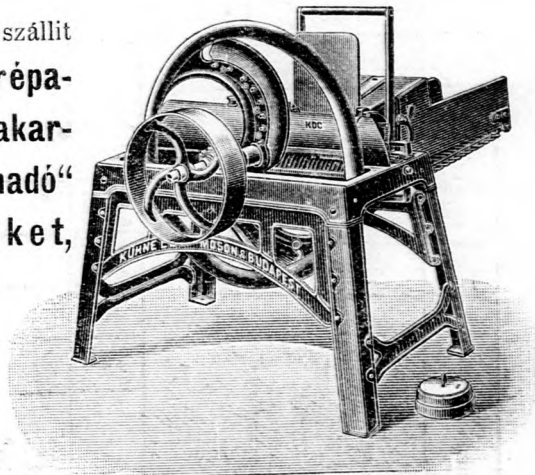
A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:
zsitvabesenyői **Rubinek Gyula**,
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

„KÜHNE” MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T. MOSONBAN

elismert gondos kivitelben szállít
szecskavágó gépeket, répa-
vágókat, darálókat, takar-
mány-füllesztőket, „Tornadó”
kukoriczaszár-tépőket,
morzsolókat, teigazda-

sági felszereléseket, teljes takarmánykamra-
berendezéseket.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

Fiókraktárak: Debreczen, Temesvár.

Érvényes 1908. október 1-től.

A m. kir. államvasutak téli menetrendje.

Budapest ny. p. u. — Párkány-Nána.

Allomások	Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.	
	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.
Budapest ny. p. u.	536	545	600	649	700	800	920	985	1126	1216	1226	110	211	215	235	410
Rákospalota-Ujpest	551	567	618	701	818	898	938	983	1140	1231	1241	126	231	247	267	426
Dunakeszi-Alag	érk.	608	639	érk.	érk.	érk.	érk.	érk.	érk.	érk.	érk.	érk.	érk.	érk.	érk.	érk.
Göd	617	637	érk.	784	784	829	943	983	1126	1216	1226	110	211	215	235	410
Nagygyőr-Visegrád	702	702	érk.	780	780	829	943	983	1126	1216	1226	110	211	215	235	410
Nagygyőr-Visegrád	710	702	érk.	780	780	829	943	983	1126	1216	1226	110	211	215	235	410
Esztergom-csavargózós	738	710	érk.	810	810	829	943	983	1126	1216	1226	110	211	215	235	410
Párkány-Nána	750	750	érk.	820	820	829	943	983	1126	1216	1226	110	211	215	235	410

Érvényes 1908. október 1-től.

Párkány-Nána — Budapest ny. p. u.

Allomások	Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.	
	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.
Párkány-Nána	425	430	453	526	526	600	614	614	644	644	682	824	824	824	824	824
Esztergom-csavargózós	430	430	453	526	526	600	614	614	644	644	682	824	824	824	824	824
Nagygyőr-Visegrád	438	438	453	526	526	600	614	614	644	644	682	824	824	824	824	824
Nagygyőr-Visegrád	505	505	542	621	621	700	700	700	728	728	742	843	843	843	843	843
Göd	525	525	542	621	621	700	700	700	728	728	742	843	843	843	843	843
Dunakeszi-Alag	536	536	542	621	621	700	700	700	728	728	742	843	843	843	843	843
Rákospalota-Ujpest	507	507	542	621	621	700	700	700	728	728	742	843	843	843	843	843
Budapest ny. p. u. érk.	600	600	615	685	705	780	746	755	810	910	930	1056	1205	1256	125	140

(Korláspatak).

Megjegyzések: + = Csak október és április hónapokban közlekedik.

Budapest keleti p. u. — Bicske.

Allomások	Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.	
	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.
Budapest keleti p. u. ind.	625	700	725	820	820	920	1155	1230	140	205	225	325	410	430	515	600
Budapest-Kelenföld	647	717	741	840	840	940	1247	1247	166	221	246	314	428	450	531	616
Budapest-Kelenföld ind.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bicske	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Bicske — Budapest keleti p. u.

Allomások	Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.	
	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.
Bicske	444	508	551	652	652	750	800	894	920	1015	1035	1215	1250	130	110	210
Budapest-Kelenföld érk.	545	608	652	750	750	850	900	989	1011	1168	1232	135	124	156	156	210
Budapest-Kelenföld ind.	548	605	655	750	750	850	900	989	1011	1168	1232	135	124	156	156	210
Budapest keleti p. u. érk.	610	625	655	725	725	800	800	920	1015	1035	1215	1250	130	110	210	415

Megjegyzések: ● = Vasár- és ünnepnap előtti köznapon közlekedik.

● = Ezen személyvonatoknál az egy utra szóló szomszédos forgalmu menetjegyek érvénytelenek.

● = Ezen személyvonatoknál az egy utra szóló szomszédos forgalmu menetjegyek érvénytelenek.

● = Nagymaros-Visegrád és Esztergom-csavargózós megállóhelyeken a Dunán való átkelést, a hajózatartama miatt, csavargózósok közvetítik.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti
gyapju-aukceziókra

melyek idei második sorozata folyó évi szeptember
30-án veszi kezdetét.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar
Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpálya-
udvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes
vonalaiban tetemes díjkezdményben; valamint ingyen
raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és
mindennemű felvilágosítással szolgál:

**Magyar Általános
Hitelbank**

Árusztály — Gyapjuárverések
Nádor utca 12. sz.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrapha, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb.
utján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photoithogra-
fiailag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölhetnek.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	-----	1.970.40.— kor.
Tartalékok	-----	764.760.16 kor.
	Összesen	2.735.104.16 kor.

1901. évi fölösleg	-----	90.349.— kor.
1902. évi fölösleg	-----	59.782.26 kor.
1903. évi fölösleg	-----	109.331.73 kor.
1904. évi fölösleg	-----	72.438.23 kor.
1905. évi fölösleg	-----	61.730.60 kor.
1906. évi fölösleg	-----	39.243.65 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

1900. Párisi világkiállítás Grand Prix

Kwizda-féle Restitutions-fluid

mosóvíz levak számára. Egy üveg ára 2.80 K.

Az udvari istállóban, továbbá a nagyobb katonai és civilistállóban 40 év óta használatos mint kitűnő erősítő szer nagyobb munka végzése előtt és után, ingyuladísoknál stb. Trainingben nélkülözhetetlen.

Kwizda-féle Re-titutions-fluid

Czimke és csomagolás védve; valódi csak az itt látható védjeggyel.

Főraktár:

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszer-tára **BUDAPEST,** Király-utca 2. Andrassy-ut 26.

A „FÜGGETLEN UJSÁG”-ban megjelent

képek lemezeit

(kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a

„FÜGGETLEN UJSÁG” kiadóhivatala,
BUDAPEST, IX. ker., Üllői-út 25. sz.

**Alfa-Separator
Részv.-Társaság**

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Újdonság! Az 1908. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legtokéletesebb fölözögépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bámulatos könnyen járnak.

Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.